

Inwestycje w Indiach. Jak założyć spółkę?

11 marca 2024 r.

Spis treści:

Rozdział 1: Podstawowe informacje o rynku indyjskim i jego potencjale inwestycyjnym.....	4
1.1 Podstawowe informacje o kraju.....	4
1.2 Potencjał inwestycyjny Indii.....	4
1.3 Inwestycje zagraniczne w Indiach.....	6
Rozdział 2: Polskie inwestycje w Indiach.....	9
2.1 Polskie BIZ wraz z przykładami.....	9
2.2 Perspektywiczny kierunek dla polskich inwestorów. Raport PwC, PRF i KUKE TFI.....	10
Rozdział 3: Jak założyć spółkę w Indiach?.....	11
3.1 Podstawowe informacje	11
3.2 Rejestracja sp. z o.o. (LLC) – krok po kroku.....	12
3.3. Praktyczne wskazówki.....	20

Polska Agencja Inwestycji i Handlu

Kim jesteśmy?

Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH) jest instytucją doradczą wchodzącą w skład Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR), punktem pierwszego kontaktu dla eksporterów oraz inwestorów.

Jak pomagamy?

Wspieramy rozwój i wizerunek polskich przedsiębiorców.

Łączymy globalny biznes

- promujemy rodzime produkty i usługi za granicą,
- dbamy o rozpoznawalność polskich marek na świecie,
- promujemy Markę Polskiej Gospodarki,
- pokazujemy atrakcyjność inwestycyjną Polski,
- organizujemy misje gospodarcze,
- odpowiadamy za udział Polski w Wystawach Światowych

Wierzymy w siłę biznesowej współpracy

- tłumaczymy przepisy,
- pomagamy w pokonywaniu barier administracyjnych i językowych,
- wskazujemy instrumenty wsparcia oferowane przez Grupę PFR,
- dzielimy się wiedzą na temat kultury biznesowej na rynkach zagranicznych.

Gdzie jesteśmy?

Rozdział 1: Podstawowe informacje o rynku indyjskim i jego potencjale inwestycyjnym

1.1 Podstawowe informacje o kraju

Podział administracyjny	28 stanów i 8 terytoriów związkowych
Liczba ludności	1,42 mld (1. na świecie) 68% ludności w wieku 15-64 lat
PKB PKB per capita (PPP) Roczne tempo wzrostu przewidywane w 2023 r.	3,385 bln USD 8379 USD 6,3%
Napływ BIZ w 2023 r.	46 mld USD 5. największy odbiorca BIZ na świecie
Obroty handlowe Polska-Indie w 2022 r. (I-X) Wartość polskich inwestycji w Indiach (2023 r.)	5,268 mld USD 707 mln USD

1.2 Potencjał inwestycyjny Indii

Poprawa klimatu biznesowego w badaniach Economist Intelligence Unit

Indie odnotowały w 2023 r. czwartą (ex aequo ze Szwecją i Kostaryką) największą poprawę w zakresie klimatu dla prowadzenia biznesu według [badań](#) przygotowanych przez Economist Intelligence Unit, awansując o 6 miejsc w rankingu. Kraj ten zawdzięcza swój sukces m.in. relatywnym chińskim problemom w przyciąganiu inwestycji w ostatnich latach, a także własnej stabilnej i dynamicznie rozwijającej się gospodarce, dostępowi do licznej siły roboczej oraz reformom sprzyjającym biznesowi. Obiecująca jest również oczekiwana poprawa w zakresie infrastruktury, systemu podatkowego i regulacji handlu.

Źródło: MFW, OECD, Invest India, Trade.gov.pl, Economist Intelligence Unit

Zgodnie z opublikowanym 5 lipca 2023 r. raportem UNCTAD [World Investment Report 2023](#), Indie obok krajów ASEAN były największym beneficjentem inwestycji zagranicznych w Azji, do której trafiła ponad połowa wszystkich FDI w 2022 r. W kraju tym ogłoszono ponad 1008 inwestycji typu greenfield, ustępując pod względem ich liczby tylko Stanom Zjednoczonym i Wielkiej Brytanii.

BIZ dopuszczone są w prawie wszystkich sektorach z wyjątkiem energii atomowej, loterii i hazardu oraz w wielomarkowym handlu detalicznym (ang. multibrand retail).

Pełna lista dostępna jest na: <https://static.investindia.gov.in/2020-10/FDI-PolicyCircular-2020.pdf>

Inicjatywa rządowa Make in India oraz polityka samowystarczalnych Indii

Make in India (Produkuj w Indiach) jest jedną z głównych inicjatyw rządu Bharatiya Janata Party zainaugurowaną w 2014 r. Jej celem jest zachęcenie lokalnych i zagranicznych przedsiębiorców do podejmowania przeniesienia produkcji do Indii. Zakłada promocję 25 sektorów ważnych z punktu widzenia indyjskiej gospodarki. Dodatkowo 15 sierpnia 2020 r. w Dniu Niepodległości Indii Premier Modi podkreślił, że Indie mogą stać się globalnym centrum produkcyjnym (Make for the World). Wiąże się to mocno z ogłoszoną w maju 2020 r. strategią Aatmanirbhar Bharat – samowystarczalnych Indii.

Ścieżka automatyczna dla większości branż

Głównym sposobem wejścia na rynek indyjski w zdecydowanej większości branż jest tzw. ścieżka automatyczna wprowadzona zgodnie z założeniami kampanii Make in India.

1.3 Inwestycje zagraniczne w Indiach

- W roku finansowym 2022-23 wartość BIZ w Indiach wyniosła 46 mld USD. Dla porównania, dekadę wcześniej (2012-13) wartość ta była o ponad połowę mniejsza – 21 mld USD.

Główni inwestorzy zagraniczni w roku finansowym 2022-23	
1.	Singapur (17,2 mld USD)
2.	Mauritius (6,13 mld USD)
3.	Stany Zjednoczone (6,04 mld USD)
4.	Zjednoczone Emiraty Arabskie
5.	Niderlandy
6.	Japonia
7.	Wielka Brytania
8.	Cypr

- W roku finansowym 2022-23 wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Indiach odnotowała spadek o 22% (z 58,8 mld do 46 mld USD). Była to pierwsza tak odczuwalna redukcja od 10 lat, spowodowana w znacznej mierze globalnymi problemami gospodarczymi, takimi jak wysoka inflacja i spadek popytu na rozwiniętych rynkach Ameryki Północnej i Europy. Ograniczyła ona ilość dostępnego kapitału, zmniejszając wartość inwestycji zagranicznych na całym świecie. Mimo to, oczekiwane ożywienie gospodarcze w nadchodzących miesiącach i latach zwiastuje poprawę w tym zakresie. Pomoże to w odbiciu Indiom, które pozostają jednym z najpopularniejszych kierunków inwestycyjnych w Azji.

Źródło: Opracowanie własne, Department for Promotion of Industry and Internal Trade, Ministry of Commerce and Industry, India

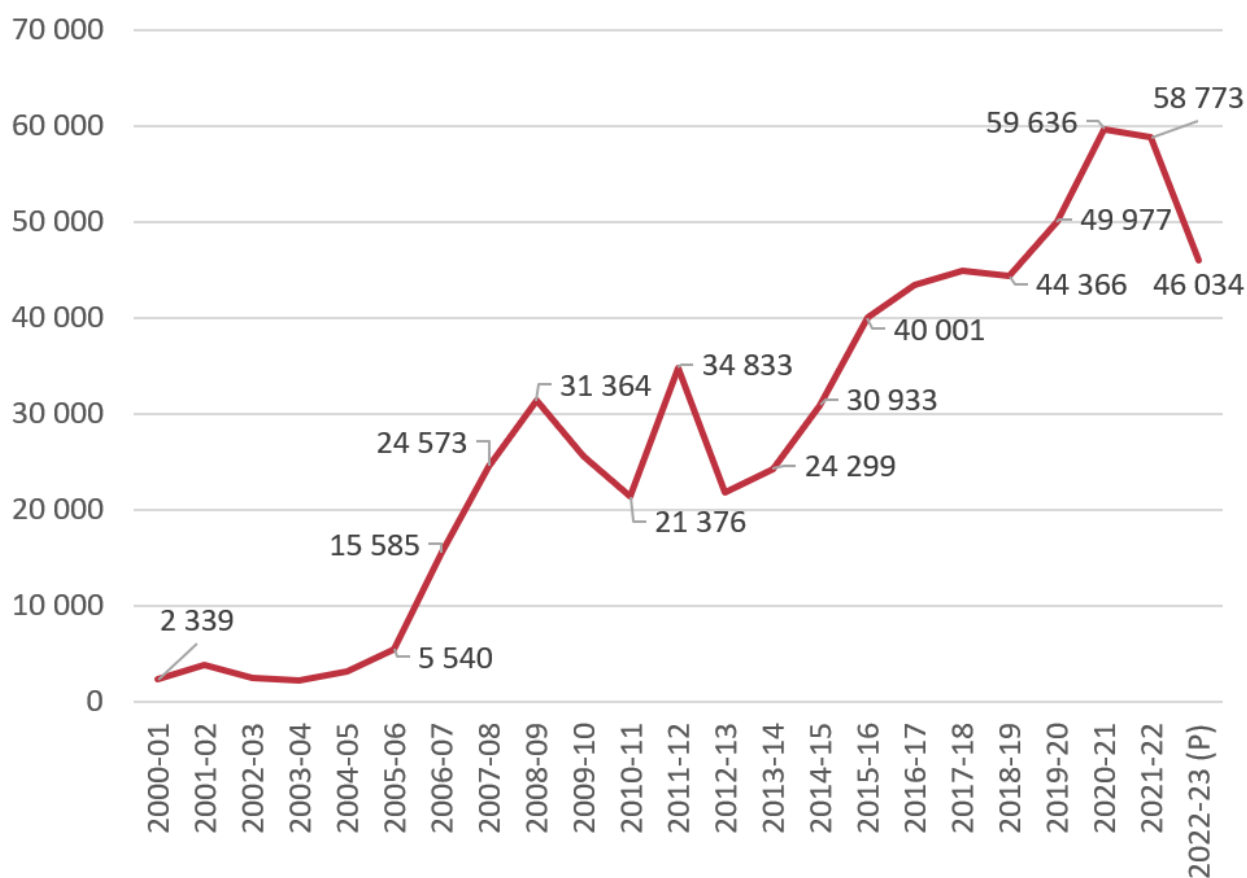
Stany przyjmujące najwięcej inwestycji zagranicznych to:

1. Maharashtra (30%),
2. Karnataka (23%),
3. Gudźarat (16%),
4. Terytorium Stołeczne Delhi (14%),
5. Tamilnadu (5%),
6. Harijana (4%),
7. Telangana (3%),
8. Dźharkhand (1%),
9. Radźastan (1%),
10. Bengal Zachodni (1%).

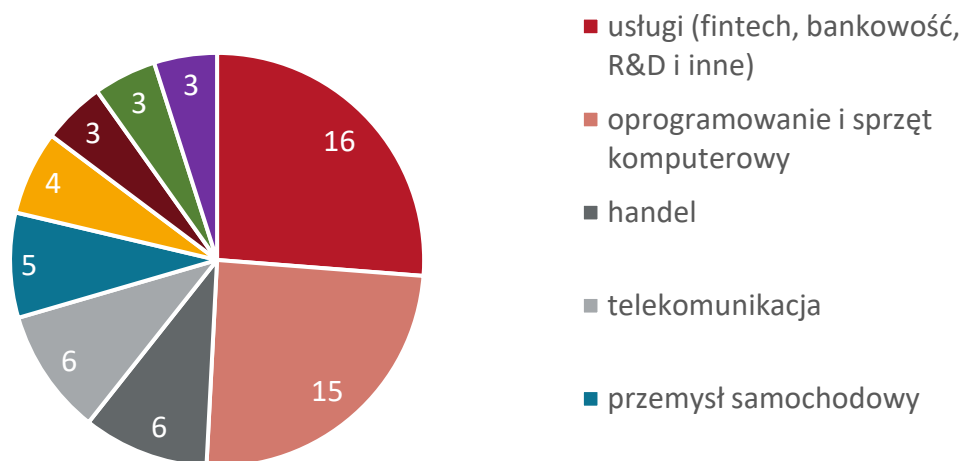

Źródło: Dane za październik 2019–wrzesień 2023 r., Department for Promotion of Industry and Internal Trade, Ministry of Commerce and Industry, India

Wartość inwestycji zagranicznych w Indiach w mld USD w latach 2000-2023

Najważniejsze sektory inwestycji zagranicznych w latach 2000-2023

Źródło: Dane z września 2023 r., Department for Promotion of Industry and Internal Trade, Ministry of Commerce and Industry, India

Rozdział 2: Polskie inwestycje w Indiach

2.1 Polskie BIZ w Indiach wraz z przykładami

- Polska jest największym inwestorem z krajów Europy Środkowo-Wschodniej;
- Zajmuje 33. miejsce pod względem wartości inwestycji zagranicznych w Indiach z 0,11% udziałem ogólnym (okres kwiecień 2000-wrzesień 2023 r.);
- Wartość polskich inwestycji w Indiach wynosi 707 mln USD;
- Spośród krajów UE Polska jest za: Niderlandami, Niemcami, Cyprzem, Francją, Luksemburgiem, Hiszpanią, Włochami, Belgią, Szwecją, Irlandią, Danią;
- Największe inwestycje należą do firm: Toruńskie Zakłady Materiałów Opatrunkowych w Dindigul (produkcja artykułów higieniczno-sanitarnych), Can-Pack Poland w Aurangabadzie (produkcja opakowań metalowych), Grupa Famur (górnictwo), Ekolog (zielona technologia).

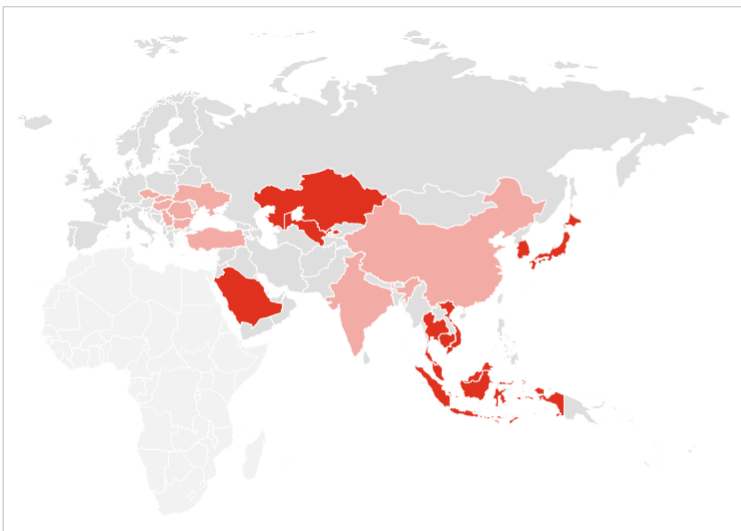

Źródło: Opracowanie własne; Department of Industrial Policy and Promotion, Ministry of Commerce and Industry, Indie

2.2 Perspektywiczny kierunek dla polskich inwestorów. Raport PwC, PFR TFI i KUKE

- Zgodnie z opublikowanym w listopadzie 2023 r. raportem przygotowanym przez PwC i PFR TFI S.A. we współpracy z KUKE [„Kierunek: Wschód”](#) Indie znalazły się na liście najbardziej atrakcyjnych krajów dla polskich inwestycji zagranicznych.
- Raport wskazuje najbardziej atrakcyjne kierunki ekspansji kapitałowej dla przedsiębiorców, biorąc pod uwagę nie tylko ogólną atrakcyjność rynków dla polskich firm, ale także różnorodne perspektywy i różne potrzeby w zależności od typu inwestora.
- Indie scharakteryzowano jako kraj I kręgu, tj. kierunek oczywisty i znany oraz związany z większymi inwestycjami polskich przedsiębiorstw, powyżej 100 mln. euro. Jest to drugi w kolejności (po Chinach) kraj azjatycki w tej kategorii.
- Pomimo dostrzeżonych w raporcie trendów na rynku BIZ, m.in. friendshoringu i nearshoringu, mogących skłaniać do lokowania inwestycji w krajach bliższych geograficznie i kulturowo (np. Europa Środkowo-Wschodnia), ankietowani na potrzeby raportu polscy przedsiębiorcy wskazywali na Azję jako region o większym potencjale inwestycyjnym od naszej części Europy.

Najbardziej atrakcyjne kraje dla polskich inwestycji zagranicznych

Kraje I kręgu	Kraje II kręgu
1. Czechy	1. Japonia
2. Rumunia	2. Kazachstan
3. Ukraina*	3. Malezja
4. Słowacja	4. Indonezja
5. Chiny	5. Wietnam
6. Bułgaria	6. Kambodża
7. Indie	7. Arabia Saudyjska
8. Serbia	8. Korea Płd.
9. Turcja	9. Uzbekistan
10. Węgry	10. Tajlandia

* Należy pamiętać, że ogarnięta wojną Ukraina może być kierunkiem trudniejszym, jednak dotychczasowe relacje gospodarcze oraz potencjał związany z odbudową tworzą szanse dla przedsiębiorców.
PwC i PFR TFI we współpracy z KUKE

35

Źródło: Raport „Kierunek: Wschód. Aktualne trendy i atrakcyjne kierunki ekspansji zagranicznej w obliczu zawirowań geopolitycznych” przygotowany przez PwC i PFR TFI we współpracy z KUKE, listopad 2023:
<https://www.pfrtfi.pl/Fundusz-Ekspansji-Zagranicznej/raport-kierunek-wschod.html>

Rozdział 3: Jak założyć spółkę w Indiach?

3.1 Podstawowe informacje

- Spółka kapitałowa z ograniczoną odpowiedzialnością w Indiach występuje w dwóch formach:
 - Prywatnej - Private Limited Liability Company (PVT LTD) (zbliżona do polskiej spółki z o.o.) oraz
 - Publicznej – Public Limited Liability Company (Public LTD) (zbliżona do polskiej spółki akcyjnej; spółka zakładana zazwyczaj na potrzeby realizacji dużych przedsięwzięć).
- Regulowane są indyjską ustawą o spółkach z 2013 r. (Companies Act, 2013) i podlegają rejestracji w Ministerstwie Spraw Korporacyjnych ("MCA") Indii;
- Spółki PVT LTD mogą mieć od 2 do 200 wspólników, a spółki Public LTD muszą mieć min. 7 wspólników (brak górnego limitu);
- Wspólnikami obu spółek mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i podmioty posiadające osobowość prawną;
- Spółki te zarządzane są przez wspólników za pośrednictwem kolegiального organu – zarządu (Board of Directors);
- Członkami zarządu (dyrektorami) spółki mogą być wyłącznie osoby fizyczne. Przynajmniej jeden członek zarządu musi być rezydentem Indii; spółki PVT LTD mogą ustanowić od 2 do 15 członków zarządu, a spółki Public LTD co najmniej 3 do 15 członków zarządu. Możliwe jest jednak zwiększenie tej liczby za zgodą wspólników poprzez podjęcie specjalnej uchwały;
- Spółka PVT LTD wiąże się z mniejszą liczbą procedur compliance w porównaniu do spółki Public LTD i zapewnia większą elastyczność w prowadzeniu działalności. Z uwagi na wiele podobieństw do polskiej spółki z o.o., pozwala polskim inwestorom na łatwiejsze zarządzanie nią z Polski;

3.2 Rejestracja spółki z ograniczoną odpowiedzialnością typu PVT LTD – krok po kroku

Poniżej przedstawiamy etapy założenia spółki PVT LTD, która jest najczęściej wybieraną formą prawną przez inwestorów zagranicznych w Indiach.

Krok 1: Sprawdzenie zasad dotyczących bezpośrednich inwestycji zagranicznych - BIZ (ang. Foreign Direct Investment; FDI)

Pierwszym krokiem jest sprawdzenie przepisów dotyczących BIZ, by potwierdzić w szczególności czy planowana działalność będzie w Indiach dozwolona oraz czy będzie można prowadzić ją za pośrednictwem podmiotu, w którym polscy inwestorzy będą mogli mieć 100% własności udziałów.

Obecnie większość sektorów podlega automatycznej ścieżce, co oznacza, że w większości branż nie ma wymogu uzyskania od organów indyjskich wcześniejszego zezwolenia na inwestycję i rejestrację spółki. Istnieją jednak sektory, które są nadal zabronione dla inwestycji zagranicznych. Należą do nich, np.:

- a. działalność loteryjna, w tym loterie rządowe/prywatne, loterie internetowe itp.;
- b. hazard i zakłady, w tym kasyna itp.;
- c. działalność związana z nieruchomościami lub budowa gospodarstw rolnych; "działalność związana z nieruchomościami" nie obejmuje rozwoju miast, budowy lokali mieszkalnych/ handlowych, dróg lub mostów oraz funduszy inwestycyjnych w nieruchomości (REIT) zarejestrowanych i regulowanych na mocy przepisów SEBI (REIT) z 2014 r.;
- d. produkcja wyrobów tytoniowych.

Źródło: Opracowanie kancelarii LEGALLY.SMART

Krok 2: Podjęcie kluczowych decyzji - wybór planowanej lokalizacji spółki, nazwy, ustalenie struktury spółki

1. Decyzja dotycząca lokalizacji spółki i adresu rejestrowego (siedziby) - przy podejmowaniu decyzji o siedzibie spółki warto zwrócić uwagę na dostępne programy zachęt inwestycyjnych oferowanych na poziomie rządu centralnego lub stanowego Indii.

Siedzibą/ adresem rejestrowym spółki musi być adres fizycznego biura położonego na terenie Indii, z uwagi na konieczność przedstawienia szeregu dokumentów dotyczących adresu.

2. Wybór nazwy spółki - przy wyborze nazwy spółki należy pamiętać o następujących kwestiach:
 - a. nazwa nie powinna być podobna do żadnej innej istniejącej nazwy spółki lub znaku towarowego w Indiach;
 - b. w przypadku spółek zależnych nazwa będzie najczęściej nawiązywać do nazwy spółki - matki;
 - c. we wniosku o rejestrację nazwy można zgłosić jednocześnie dwie nazwy w kolejności preferencji. Nie ma ograniczeń co do liczby wniosków, które można złożyć.

3. Ustalenie struktury udziałowej, wysokości kapitału zakładowego

W spółce musi być co najmniej dwóch udziałowców (udziałowcem może być zarówno osoba fizyczna, jak również inna spółka posiadająca osobowość prawną). Jeśli sektor, w którym planowana jest inwestycja dopuszcza posiadanie 100% udziałów przez podmioty zagraniczne, to polscy inwestorzy mogą w dowolnym podziale procentowym posiadać udziały w takiej spółce, bez konieczności angażowania partnerów lokalnych.

W Indiach kapitał zakładowy dzieli się na **dwa rodzaje**:

(i) Statutowy kapitał zakładowy (Authorised share capital):

Określany także jako kapitał nominalny, oznacza maksymalną kwotę kapitału zakładowego spółki. Odnosi się do maksymalnej sumy udziałów, które mogą zostać objęte przez udziałowców. W momencie zakładania spółki kwota ta zostaje określona w jej akcie założycielskim (MoA). Statutowy kapitał zakładowy może zostać w przyszłości zmieniony przez zarząd spółki za zgodą wspólników. Ten rodzaj kapitału nie nawiązuje do rzeczywistej kwoty wpłaconego kapitału w spółce, a do maksymalnej wartości udziałów, jaką może ustanowić w spółce. Spółki zazwyczaj ustalają swój statutowy kapitał zakładowy na wyższym poziomie niż wartość środków, którą chcą wpłacić na początku istnienia spółki, aby zapewnić sobie elastyczność w zakresie przyszłych działań związanych z pozyskiwaniem kapitału. Nie ma wymogów co do minimalnej lub maksymalnej kwoty początkowego statutowego kapitału zakładowego spółki. Pozostaje to w gestii wspólników spółki. Należy jednak pamiętać, że opłaty urzędowe płatne Ministerstwu Spraw Korporacyjnych (MCA) za założenie spółki zależą od wysokości jej początkowego, statutowego kapitału zakładowego. Oznacza to, że im wyższy statutowy kapitał zakładowy, tym wyższe opłaty ustawowe na rzecz MCA.

(II) Wpłacony kapitał zakładowy

Oznacza łączną kwotę środków pieniężnych otrzymanych przez spółkę jako opłacony kapitał zakładowy za objęte udziały w spółce. Reprezentuje on część statutowego kapitału zakładowego, który został faktycznie utworzony i opłacony przez wspólnika. Podczas zakładania spółki, każdy wspólnik musi określić w MoA liczbę udziałów, za które dokona płatności. Posiadanie udziałów w spółce rozpatrywana jest w odniesieniu do opłaconego kapitału.

4. Podjęcie decyzji w sprawie składu osobowego zarządu spółki

Zarząd spółki to kolegialny organ, który jest odpowiedzialny za kierowanie spółką i jej działalność operacyjną. Spółka PVT LTD w Indiach musi mieć co najmniej 2 członków zarządu (dyrektorów). Co ważne, jeden z członków zarządu spółki PVT musi być rezydentem indyjskim (ang. "Resident Director"), co oznacza, że musi mieszkać w Indiach przez okres nie krótszy niż 182 dni w roku finansowym.

Krok 3: Zebranie potrzebnych dokumentów i informacji

Poniżej przedstawiamy listę wymaganych dokumentów do założenia spółki.

1. W przypadku dyrektorów i udziałowców indywidualnych niebędących rezydentami indyjskimi (tzw. dokumenty KYC):
 - a. kopia paszportu;
 - b. zdjęcie w formacie paszportowym;
 - c. dane osobowe, zawód, wykształcenie, opis kwalifikacji, miejsce urodzenia, imię ojca;
 - d. dokument potwierdzający adres zamieszkania w Polsce (np. rachunek za media/ najlepiej za energię, wyciąg bankowy nie starszy niż z ostatnich dwóch miesięcy itp.) W przypadku ubiegania się o numer PAN konieczne jest przedstawienie wyciągu bankowego jako dowodu adresu danej osoby;
 - e. adres e-mail i numer telefonu komórkowego.
2. W przypadku udziałowca niebędącego osobą fizyczną:
 - a. w przypadku, gdy indyjska spółka PVT LTD jest spółką zależną od podmiotu zagranicznego, uchwała wyrażająca zgodę na rejestrację spółki w Indiach. Uchwała powinna określać również planowaną nazwę spółki.
 - b. postanowienie o wpisie spółki matki lub odpis z polskiego Krajowego Rejestru Sądowego;
 - c. uchwała zarządu w sprawie objęcia udziałów, dokonania inwestycji oraz upoważnienia danej osoby m.in. do podpisania dokumentów założycielskich spółki. Uchwała powinna również zawierać szczegółowe informacje, takie jak nazwa powstającej spółki, liczba udziałów i kwota w walucie INR, którą podmiot polski inwestuje w spółkę indyjską, wyznaczenie upoważnionego przedstawiciela w imieniu podmiotu (konieczne będzie również przedłożenie m.in. kopii paszportu osoby upoważnionej);
 - d. oprócz dokumentów wskazanych powyżej niezbędne będą również dokumenty korporacyjne spółki-matki (umowa spółki/ akt założycielski), jak również następnie formularze i wzory dodatkowych oświadczeń, które najczęściej przygotowywane są przez adwokatów pomagających w rejestracji spółki.

Powyższa lista dokumentów zawiera zestawienie standardowych dokumentów, wymaganych w procesie, niemniej jednak nie można traktować jej jako wyłącznej, ponieważ zdarza się, że organy indyjskie żądają przedłożenia dodatkowych względem wyżej wymienionych.

Wszystkie dokumenty pochodzące z Polski dotyczące polskich udziałowców, członków zarządu lub spółki matki muszą być przedłożone w Indiach z angielskim tłumaczeniem, poświadczony notarialnie i opatrzone klauzulą apostille.

3. Dokumenty potrzebne do udokumentowania adresu spółki w Indiach na potrzeby rejestracji:

- a. rachunek za media – najlepiej za prąd (nie powinien być starszy niż 2 miesiące);
- b. zaświadczenie o braku zastrzeżeń (NOC) od właściciela lokalu, będącego siedzibą spółki.

4. Inne:

- a. e-mail dla spółki indyjskiej;
- b. indyjski numer telefonu.

Krok 4: Złożenie wniosku o rezerwację nazwy dla spółki

- a. wniosek o rezerwację nazwy spółki składany jest w części A wniosku zwanego Spice+;
- b. we wniosku można podać dwie nazwy w kolejności preferencji wraz z opisem głównego przedmiotu działalności, dla których tworzona jest spółka oraz kodami Krajowej Klasyfikacji Przemysłowej (NIC). Jedna z dwóch nazw, w przypadku braku obiekcji ze strony organu rejestrowego, zostaje zatwierdzona. W przypadku, gdy żadna ze wskazanych nazw nie spotka się z akceptacją, można złożyć ponownie wniosek z nową propozycją;
- c. nazwa rezerwowana jest na 20 dni od daty otrzymania odpowiedniego potwierdzenia. Okres rezerwacji nazwy możemy przedłużyć o kolejne 40 dni;
- d. w tym czasie należy przygotować wszystkie niezbędne dokumenty i złożyć wniosek o rejestrację spółki.

Źródło: Opracowanie kancelarii LEGALLY.SMART

Krok 5: Uzyskanie kwalifikowanego podpisu elektronicznego (DSC) w Indiach

Podpisy elektroniczne członków zarządu są wymagane do złożenia dokumentów założycielskich.

Podpis elektroniczny uzyskuje się za pośrednictwem akredytowanych agencji na okres wynoszący najczęściej dwa lata. Aby go uzyskać, członek zarządu musi złożyć swoje dokumenty KYC do odpowiedniej agencji wraz z wnioskiem o wydanie podpisu.

Uwaga: Wniosek o wydanie podpisu elektronicznego można uzyskać nawet na wcześniejszym etapie, ponieważ jest to całkowicie oddzielna procedura od procesu rejestracji spółki.

Krok 6: Wystąpienie o wydanie indywidualnego zezwolenia dewizowego od NBP na dokonanie inwestycji i m.in. objęcie udziałów w spółce

Uzyskanie tego zezwolenia jest niezbędnym compliance, by zgodnie z polskimi przepisami, objąć udziały w spółce oraz przelać w tym celu środki pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego.

Krok 7: Przygotowanie dokumentów założycielskich spółki: AoA, MoA i innych

W tym kroku należy przygotować dokumenty założycielskie spółki, takie jak:

- a. akt założycielski spółki (Memorandum of Association - MoA) - zawiera m.in. (i) nazwę spółki; (ii) stan administracyjny, w którym będzie znajdować się jej siedziba; (iii) przedmiot działalności spółki (główny i dodatkowe na zasadzie znanych polskiego porządku prawnego kodów PKD); (iv) postanowienia dotyczące odpowiedzialności wspólników; (v) statutowy kapitał zakładowy spółki; oraz (vi) tzw. subscribers sheet, dokument, w którym określa się pierwszych udziałowców i liczbę obejmowanych przez nich udziałów;
- b. umowa spółki (AoA) – określa wewnętrzne zasady regulujące działalność spółki;
- c. pisemne zgody oraz oświadczenia, które będą podpisane przez członków zarządu/udziałowców.

Źródło: Opracowanie kancelarii LEGALLY.SMART

Krok 8: Złożenie wniosku o rejestrację spółki

Gdy wszystkie dokumenty są gotowe, składany jest wniosek SPICe+ część B o rejestrację spółki. To w tej części znajdują się szczegółowe informacje dotyczące spółki, w tym struktura kapitałowa, dane członków zarządu oraz wspólników itp.

Rejestracja obejmuje również wnioski o nadanie numeru DIN (numer identyfikacyjny przyznawany członkom zarządu) i rejestracje podatkowe w zakresie PAN oraz TAN, wniosek o rejestrację na potrzeby płatności składek na ubezpieczenie społeczne pracowników, tj. Państwowej Korporacji Ubezpieczeń Pracowniczych (ESIC) i Organizacji Pracowniczych Funduszy Emerytalnych (EPFO). Dodatkowo obowiązkowe jest złożenie wniosku o otwarcie konta bankowego, ale wszystkie czynności związane z założeniem rachunku dokonuje się dopiero po rejestracji spółki.

Po pomyślnym zakończeniu procedury rejestracji i weryfikacji wniosku przez Centralne Centrum Rejestracji (CRC) w MCA, spółka zostaje zarejestrowana. Wydawane jest świadectwo rejestracji, a także karta E-PAN, potwierdzenie nadania numerów TAN, DIN, ESIC, EPFO.

Krok 9: Obowiązki po rejestracji spółki

Po założeniu spółki konieczne jest jeszcze podjęcie kolejnych kroków:

- a. Otwarcie rachunku bankowego** - spółka może dokonać wyboru banku indyjskiego, w którym chce założyć rachunek bankowy, z zastrzeżeniem, że musi to być bank należący do tzw. kategorii AD określonej w ustawie FEMA. Należy się przygotować, że cała procedura otwarcia rachunku jest związana z dopełnieniem wielu formalności. Bank może wymagać dodatkowych dokumentów w ramach tzw. procedury Know Your Customer (KYC) również od ostatecznego beneficjenta rzeczywistego spółki;

Źródło: Opracowanie kancelarii LEGALLY.SMART

- b. Udziałowcy muszą wnieść wkłady na pokrycie kapitału zakładowego spółki i przelać środki na jej rachunek bankowy zgodnie z dokumentami założycielskich spółki);
- c. Następnie spółka musi wydać odpowiednie świadectwa pierwszym udziałowcom w terminie 60 dni od daty rejestracji spółki, pod warunkiem wpłaty przez udziałowców środków na pokrycie kapitału zakładowego. Do wydania świadectwa udziałowego konieczne jest przeprowadzenie posiedzenia zarządu spółki;
- d. Po dokonaniu wpłaty i objęcia udziałów, następuje wydanie świadectw pierwszym udziałowcom na posiedzeniu zarządu, o którym mowa powyżej. Po tym należy jeszcze dopełnić formalności związanych z zaraportowaniem tej transakcji do Banku Centralnego Indii (RBI), co wiąże się ze złożeniem i uzyskaniem z RBI akceptacji złożonego w tym celu formularza w terminie 30 dni od daty posiedzenia zarządu;
- e. Złożenie wniosku INC20A do Rejestru Spółek (Registrar of Companies; ROC) - po zaksięgowaniu środków w banku indyjskim spółka musi złożyć wniosek do Rejestru Spółek, wypełniając formularz INC20A. Do formularza należy również dołączyć m.in. wyciąg z rachunku bankowego potwierdzający zaksięgowanie środków pieniężnych oraz zdjęcie siedziby spółki wraz z dowolnym członkiem zarządu. Na złożenie formularza jest 180 dni od daty rejestracji;
- f. Powołanie biegłego rewidenta - należy go powołać w ciągu 30 dni od daty założenia spółki. Jeżeli zarząd nie będzie w stanie wyznaczyć biegłego rewidenta w tym terminie, wówczas wspólnicy wyznaczą pierwszego biegłego rewidenta w terminie 90 dni od daty założenia spółki;
- g. Uzyskanie rejestracji w ramach podatku od towarów i usług (GST) - GST to podatek pośredni nakładany na dostawy towarów i usług w Indiach, odpowiednik polskiego podatku VAT. Spółka zobowiązana jest do uzyskania wpisu do rejestru GST poprzez złożenie wniosku online wraz z wymaganymi dokumentami. Choć rejestracja GST jest obowiązkowa dopiero po przekroczeniu określonego limitu obrotu (4 mln INR dla sprzedaży towarów i 2mln INR w przypadku usług), to najczęściej aplikuje się o nią wcześniej.
- h. Uzyskanie dodatkowych licencji bądź wymaganych rejestracji, które będą zależeć od lokalizacji spółki, przedmiotu jej działalności oraz planowanych działań – np. dla prowadzenia działalności importowej lub eksportowej, konieczne jest uzyskanie kodu importowo-eksportowego (tzw. IEC); w niektórych stanach administracyjnych wymagana jest rejestracja w ramach tzw. Professional Tax, ponadto dla większości spółek wymagana będzie rejestracja w ramach tzw. Shop and Establishment Act. Dodatkowo, spółka może również ubiegać się o rejestrację dla małych i średnich przedsiębiorstw (MSME). Chociaż nie jest ona obowiązkowa, posiadanie tej rejestracji może być czasami korzystne ze względu na możliwość skorzystania z benefitów dostępnych dla zarejestrowanych spółek MSME.

Źródło: Opracowanie kancelarii LEGALLY.SMART

3.3. Praktyczne wskazówki

- Dokumenty kompletowane w procesie rejestracji spółki powinny być notarialnie poświadczone, złożone z angielskim tłumaczeniem i apostillowane;
- Przed uzyskaniem notarialnych poświadczeń i nadaniem dokumentom klauzuli apostille rekomendujemy skonsultowanie się z ekspertami i przekazanie kopii dokumentów w celu sprawdzenia czy dany dokument jest odpowiedni i nie będzie trudności w jego akceptacji przez organy indyjskie;
- W przypadku chęci podpisania dokumentów potrzebnych w procesie na miejscu w Indiach należy zadbać o posiadanie wizy biznesowej;
- Konieczne jest posiadanie w Indiach adresu fizycznego biura i przedłożenie m.in. umowy najmu bądź innej umowy potwierdzającej tytuł prawny do lokalu czy nieruchomości, oświadczenia właściciela, rachunków z ostatnich dwóch miesięcy np. za prąd. W celu sprostania temu wymogowi można skorzystać z oferty biur rachunkowych lub kancelarii prawnych, które w określonych sytuacjach mogą udostępnić adres na czas rejestracji. Inwestor może skorzystać także np. z adresu swojego pracownika w Indiach, za jego zgodą. Spółka może ustanowić adres swojej siedziby w ciągu 15 dni po rejestracji i najpóźniej w terminie do 30 dni (liczonych od dnia rejestracji spółki) musi zgłosić ten adres do rejestru. W takim wypadku trzeba podać stan administracyjny, w którym będzie znajdować się adres siedziby oraz podać adres korespondencyjny w momencie rejestracji spółki;
- Decyzję o adresie rejestrowym spółki należy dokonać w sposób przemyślany, bo jego późniejsza zmiana na inny stan administracyjny wiąże się z dość czasochłonną i skomplikowaną procedurą;
- Kwalifikowany podpis elektroniczny (DSC) powinni posiadać wszyscy członkowie zarządu. Akredytowane agencje certyfikacyjne są upoważnione do wydawania certyfikatów podpisu elektronicznego z ważnością jednego lub dwóch lat. Koszt uzyskania DSC jest różny w zależności od agencji certyfikującej, ale nie jest to znaczący koszt;

- W procesie rejestracji spółki rekomendowane jest najpierw złożenie wniosku o rezerwację proponowanej nazwy, a dopiero po uzyskaniu akceptacji nazwy spółki, przejście do dalszego procesu rejestracji spółki w celu zmniejszenia ryzyka odrzucenia całego wniosku rejestracyjnego (gdyby nazwa nie została przez organ rejestracyjny zaakceptowana). Należy jednak uważać na terminy, gdyż standardowy czas między zatwierdzeniem nazwy a złożeniem wniosku o rejestrację spółki wynosi 20 dni, który można wydłużyć - za dodatkową opłatą - o 40 dni;
- Przed złożeniem wniosku o akceptację nazwy spółki należy upewnić się, czy podobna nazwa lub znak towarowy nie zostały już zarejestrowane w Indiach. Wstępnego sprawdzenia, czy istnieją podobne nazwy spółek, można dokonać na stronie: <http://www.mca.gov.in/mcafoportal/showCheckCompanyName.do>
- W celu sprawdzenia znaków towarowych należy odwiedzić poniższą stronę: <http://www.ipindia.nic.in/index.htm>
- Warto zawniioskować o wydanie indywidualnego zezwolenia dewizowego przez NBP po otrzymaniu akceptacji nazwy spółki, żeby czas oczekiwania na zezwolenie nie wstrzymywał dalszego procesu;
- Przy podejmowaniu decyzji dotyczącej struktury udziałowej w przypadku, gdy jest wspólnikiem jest osoba prawna, warto mieć na uwadze wymóg sprawozdawczości, w ramach którego powstanie obowiązek raportowania ostatecznego beneficjenta rzeczywistego, co będzie też związane z obowiązkiem przedłożenia dokumentów KYC takiej osoby;
- Przynajmniej jeden dyrektor musi być indyjskim rezydentem (tj. osobą, która przebywała w Indiach przez łączny okres nie krótszy niż 182 dni w poprzednim roku finansowym). Zaleca się zawarcie umowy z lokalnym członkiem zarządu w celu ograniczenia jego uprawnień oraz zabezpieczenia interesów;
- Należy pamiętać, że zagraniczny członek zarządu musi obecnie dokonać rejestracji, by uzyskać numer PAN (indyjski numer identyfikacji podatkowej), o który dobrze będzie wystąpić po założeniu spółki. Numery PAN wszystkich dyrektorów spółki są obecnie wymagane do składania rocznych zeznań podatkowych osób prawnych;

Źródło: Opracowanie kancelarii LEGALLY.SMART

- Wysokość opłat rejestracyjnych za założenie spółki będzie zależeć w dużej mierze od wysokości statutowego kapitału zakładowego, wyliczanego zgodnie z ustawą o opłatach skarbowych odpowiedniego stanu administracyjnego, w którym spółka jest rejestrowana. Kwota opłaty skarbowej jest wyliczana w formularzu SPICE+, po wybraniu stanu administracyjnego i podaniu kwoty kapitału. Opłata ta musi zostać uregulowana przy składaniu wniosku online;
- W spółce PVT LTD nie ma wymogów w zakresie statutowego kapitału minimalnego, dlatego określa się go zazwyczaj na dwa sposoby: 1) na minimalnym poziomie do wysokości 1,5 mln INR lub 2) na poziomie odpowiadającym oszacowanym początkowym kosztom operacyjnym spółki (by kapitał ten pozwolił na pokrycie rocznych kosztów spółki);
- W ramach rejestracji spółki można również wystąpić o rejestrację do GST (ang. Goods and Services Tax, jednolity podatek od towarów i usług wprowadzony w całym państwie w 2016 r.), ale można tego zgłoszenia dokonać również później, oddzielnym wnioskiem;
- Po rejestracji spółki należy podjąć szereg dalszych działań w ramach obowiązkowych procedur związanych z compliance i co istotne, by uzyskać niektóre rejestracje lub spełnić określone wymogi np. zarząd musi upoważnić do tego osobę posiadającą numer PAN i Aadhar (odpowiednik PESELu).

ZASTRZEŻENIE

Powyższy materiał jest chroniony prawami autorskimi, które przysługują Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. („PAIH”) i można go wykorzystywać w sposób dozwolony przez przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. z 2019, poz. 1231), ale jedynie w celach niekomercyjnych (tj. na użytek własny). Nie jest dozwolone komercyjne wykorzystanie przekazywanych treści. Ponadto, materiał ten można wykorzystać, jeżeli przepisy lub zgoda uprawnionego zakładają, że wykorzystanie w celach niekomercyjnych nie wymaga pozwolenia ze strony uprawnionego. Dla innych sposobów wykorzystania materiału niezbędne jest uzyskanie pozwolenia od uprawnionego z tytułu autorskich praw majątkowych. PAIH nie ponosi odpowiedzialności z tytułu jakiegokolwiek szkody bezpośredniej lub pośredniej jakiegokolwiek rodzaju, w tym szkody za utratę zysków, wynikłej z całkowitego lub częściowego wykorzystania informacji udostępnionych przez PAIH w niniejszym materiale. W związku z tym, każdy odbiorca tych informacji powinien sprawdzić przydatność i poprawność wyżej wymienionych informacji zgodnie z ich przeznaczeniem i korzystać z tych informacji na własną odpowiedzialność. PAIH oraz jej pracownicy nie ponoszą w żadnym wypadku odpowiedzialności za jakąkolwiek decyzję lub działanie podjęte w oparciu o wyżej wymienione informacje, ani za jakiegokolwiek konsekwencje wynikające z decyzji podjętych w oparciu o te informacje.

Autorzy:

Ada Dyndo, Kierownik Zagranicznego Biura Handlowego PAIH w Mumbaju (2018-2021)
Tomasz Bajon, Ekspert, Departament Eksportu PAIH

Aktualizacja:

Jakub Kamiński, Starszy Konsultant, Departament Eksportu PAIH

Materiał powstał we współpracy z LEGALLY.SMART
Latymowicz, Liżewski, Rozbicka-Cieślińska, Tkaczyk Kancelaria Adwokatów i Radców
Prawnych Spółka Partnerska (poprzednia nazwa smart.lawyers group)

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

ul. Krucza 50
00-025 Warszawa

NIP: 526-030-01-67

KRS: 0000109815

Kontakt:

Serwis PAIH24: +48 22 334 99 55

Kontakt PAIH24: paih24@paih.gov.pl

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

